

Stiftelsen Orionskolan

Org.nr. 834001-7915

Beslut för grundskola

efter prioriterad tillsyn i Orionskolan
belägen i Gotland kommun

Tillsyn i Orionskolan

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Stiftelsen Orionskolan (org. nr. 834001-7915) under våren 2015. Orionskolan besöktes av Skolinspektionen den 10 och 11 mars 2015.

Måluppfyllelse och resultat

Årskurs 3

Skolverkets statistik (SIRIS) för de nationella ämnesproven i årskurs 3 läsåret 2013/14 visar att mellan 93 procent och 100 procent av eleverna nådde kravnivån på de olika delproven i såväl matematik som svenska. Av skolans egen statistik för årskurs 3 läsåret 2013/2014 framgår att samtliga elever uppnådde kunskapskraven i matematik, naturorienterande ämnen, samhällsorienterande ämnen och svenska som andraspråk. I svenska uppnådde 87 procent av eleverna kunskapskraven.

Årskurs 6

När den nuvarande skollagen trädde i kraft 2011 upphörde Waldorfskolornas undantag att inte behöva sätta betyg. Betyg sätts emellertid först då ett ämne har avslutats, något som Orionskolan vid tiden för tillsynen endast gjort i årskurs 9. Därmed finns ingen betygsstatistik för årskurs 6. Enligt skolans egen sammanställning läsåret 2013/2014 uppnådde 100 procent av elever kunskapskraven i samtliga ämnen.

Med anledning av det begränsade antalet elever i årskurs 6 i Orionskolan finns ingen nationell statistik att tillgå över resultaten i de nationella proven. Av skolans egen statistik för årskurs 6 läsåret 2013/2014 framgår att samtliga elever uppnådde kunskapskraven i alla ämnen förutom i matematik och svenska i vilka 89 procent av eleverna uppnådde kunskapskraven.

Årskurs 9

Enligt Skolverkets statistik (SIRIS) för läsåret 2013/2014 var det genomsnittliga meritvärdet 258 poäng för eleverna i årskurs 9. Motsvarande för riket var samma år 213 poäng. Med anledning av det begränsade antal elever som erhållit betyg finns ingen nationell statistik att tillgå över andelen elever som uppnått kunskapskraven i alla ämnen. Av skolans egen statistik för årskurs 9 läsåret 2013/2014 framgår att samtliga elever uppnådde kunskapskraven i alla ämnen och att samtliga elever var behöriga till nationellt program i gymnasieskolan.

När det gäller trygghet och studiero visar Skolinspektionens elevenkäter som genomfördes under höstterminen 2014 att eleverna i årskurs 9 i Orionskolan i lägre grad än elever i årskurs 9 i övriga skolor i urvalet upplever trygghet. När

det gäller studiero framgår av enkätresultaten att elever i årskurs 9 i Orionskolan i högre grad än elever i årskurs 9 i övriga skolor i urvalet upplever studiero. Vidare visar Skolinspektionens enkäter att vårdnadshavare till grundskoleelever i Orionskolan skattar elevernas trygghet och studiero högre än vårdnadshavare i andra skolor i urvalet.

Av intervjuerna med elever i årskurserna 3–7 framgår att de känner sig trygga i skolan och av intervjuerna med lärare och rektorn framgår att skolan arbetar aktivt för att skapa studiero för eleverna.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Föreläggande	2015-10-12
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Föreläggande	2015-10-12
3. Bedömning och betygssättning	Ingen brist	
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist	
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	Ingen brist	
6. Styrning och utveckling av verksamheten	Föreläggande	2015-10-12
7. Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna	Ingen brist	
8. Utveckling av utbildningen vid skolenheterna	Föreläggande	2015-10-12
Ytterligare brister	Föreläggande	2015-10-12

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det arbetsområde som granskats. Skolinspektionens bedömningar och datum för när huvudmannen senast ska ha åtgärdat bristerna anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionens tillsyn av Orionskolan visar att skolan behöver vidta åtgärder inom ett antal områden för att verksamheten ska motsvara de krav som skolans författningar anger.

Orionskolan behöver se till att undervisningen utgår från och omfattar målen i den nationella läroplanen och kursplanerna i ämnena kemi och teknik så att eleverna ges möjlighet att uppnå målen för utbildningen i alla ämnen. Skolan behöver även förankra rutinerna för arbetet med särskilt stöd så att det säkerställs att eventuell elev där det kan befaras inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås verkligen får det stöd som eleven behöver och har rätt till. Huvudmannens och skolans kvalitetsarbete behöver också förbättras så att den analys och uppföljning av verksamheten samt de förbättringsåtgärder som beslutas genomförs och dokumenteras. Det finns annars en risk att de åtgärder huvudmannen och skolan faktiskt vidtar inte är de mest effektiva för att förbättra kunskapsresultaten och utveckla verksamheten. Vidare behöver skolan se till att erbjuda språkval i enlighet med författningarna.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Stiftelsen Orionskolan att senast den 12 oktober 2015 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper, intressen och lärstilar och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om

elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Stiftelsen Orionskolan inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Undervisningen utgår från och omfattar målen i läroplanen och respektive kursplan. (Lgr 11, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 3. Kursplaner)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

Säkerställa att undervisningen utgår från och omfattar det centrala innehållet och kunskapskraven enligt läroplanens kursplaner i ämnena kemi och teknik.

Motivering till bedömning av brist

För utbildningen i grundskolan gäller en läroplan som utgår från bestämmelserna i skollagen (1 kap. 11 § skollagen). Läroplanen anger dels utbildningens värdegrund och uppdrag, dels mål och riktlinjer för hur utbildningen ska bedrivas. Läroplanen innehåller även kursplaner för grundskolan. Kursplanerna innehåller ämnets syfte, centrala innehåll och kunskapskrav. För årskurserna 6 och 9 finns nationella kunskapskrav.

Av Orionskolans timplan framgår att tidsomfattningen på undervisningen i ämnena kemi och teknik är mycket begränsad, i kemi totalt 106 timmar och i teknik totalt 102 timmar från årskurs 3–9. Till och med årskurs 6 är det förlagt 24 timmar undervisning i kemi och 62 timmar i teknik. Vid de intervjuer som Skolinspektionen har genomfört med elever i årskurs 3 och 6 framkommer att de inte upplever sig erhålla undervisning i kemi och teknik. I intervju med lärare i årskurserna 3–6 framkommer att eleverna inte erhåller reguljär undervisning i kemi och teknik förrän från och med årskurs 7. Lärarna redogör för att eleverna erhåller viss undervisning i kemi före årskurs 7 men att detta sker på enskilda lärares egna initiativ utanför skolans timplan och inte är av sådan omfattning att kunskapskraven kan uppnås. Rektorn, som vid tillfället för tillsynen är ny sedan tre veckor, uppger att hen ännu inte hunnit skaffa sig en bild över detta. Vid intervjun med representant för huvudmannen som även undervisar eleverna i kemi i årskurs 8 och 9 uppges att eleverna, utifrån de kunskaper eleverna visar när de börjar årskurs 8, erhåller tillräckligt med undervisning i kemi och teknik.

Skolinspektionen bedömer därmed att eleverna inte ges förutsättningar att uppnå kunskapskraven för årskurs 6 i kemi och teknik. Eleverna erbjuds

undervisning i kemi och teknik i mycket begränsad omfattning före årskurs 7. Huvudmannen uppger att eleverna, utifrån de kunskaper eleverna visar när de börjar årskurs 8, erhåller tillräckligt med undervisning i kemi och teknik. Däremot redogör lärarna för att eleverna inte ges undervisning så att de ges möjlighet att uppnå kunskapskraven för utbildningen i årskurs 6. Huvudmannen måste därför säkerställa att undervisningen omfattar det centrala innehållet och kunskapskraven enligt läroplanens kursplaner i kemi och teknik.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Stiftelsen Orionskolans verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Stiftelsen Orionskolan att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Stiftelsen Orionskolan inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 8 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

Säkerställa att elevens behov av särskilt stöd anmäls till rektorn och skyndsamt utreds om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Motivering till bedömning av brist

Av skollagen följer att det ska anmälas till rektorn om det inom ramen för undervisningen eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Rektorn ska enligt skollagen se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Samråd ska ske med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd.

Av tillsynen framgår att Orionskolan under innevarande läsår utarbetat rutiner för arbetet kring särskilt stöd. Vid de intervjuer som Skolinspektionen har genomfört med såväl rektorn som representanter för elevhälsan framkommer dock att det bland personalen i skolan varierar i vilken omfattning dessa rutiner följs. Något som enligt representanter för elevhälsan innebär att det, om det finns elev med behov av särskilt stöd, riskerar ta alltför lång tid innan anmälan görs och utredning sker. I intervjuer med lärare framkommer att arbetet med att skapa en skolgemensam struktur för arbetet med särskilt stöd pågår. Lärarna bekräftas elevhälsans bild av att det med anledning av att det varierar hur rutinerna följs, kan ta alltför lång tid innan anmälan görs och utredning sker.

Skolinspektionen bedömer att skolan behöver förankra rutinerna för arbetet med särskilt stöd så att det säkerställs att elever som kan befaras att inte komma att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås verkligen får det stöd

som eleven behöver och har rätt till. Skolan behöver därmed, om det finns elev med behov av särskilt stöd, se till att anmälan görs till rektor och att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Stiftelsen Orionskolans verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Stiftelsen Orionskolan att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Stiftelsen Orionskolan inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4–7 §§ skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

Analysera och dokumentera vad som påverkar och orsakar resultaten och måluppfyllelsen på skolövergripande nivå. Utifrån analysen identifiera och dokumentera utvecklingsområden och besluta vilka insatser som ska prioriteras.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen är det rektorns ansvar att se till att det på skolenhetsnivå bedrivs ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen, och att detta dokumenteras. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Av tillsynen framgår att det i Orionskolan genomförs sammanställningar av såväl kunskapsresultat som resultat avseende trygghet och studiero och att dessa resultat analyseras inom det flertalet personalgrupper som skolan består av. Däremot saknas dokumenterade analyser på skolövergripande nivå och en tydlig dokumentation kring de utvecklingsåtgärder som skolan har identifierat samt analyser av vad genomförda åtgärder bidragit till. Något som bekräftas vid såväl intervjuer med representanter för elevhälsan, lärare, rektorn som vid intervjun med representant för huvudmannen. Som exempel redogörs vid intervjuer med lärare respektive intervjun med representanter för elevhälsan att det finns ett behov att på skolövergripande nivå formalisera detta arbete. Vidare berättar representant för huvudmannen att skolan är bra på att genomföra saker men sämre på att dokumentera det.

Skolinspektionen bedömer att Orionskolan behöver förbättra arbetet med att analysera utbildningen och se till att de sammanställningar och uppföljningar som genomförs blir föremål för skolövergripande analys och blir till underlag för de förbättringsåtgärder som behöver genomföras. I annat fall finns enligt Skolinspektionen en risk att de åtgärder som vidtas inte kan härledas till skolans utvecklingsbehov.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Stiftelsen Orionskolans verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Stiftelsen Orionskolan att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Utveckling av utbildningen vid skolenheterna

Huvudmannen ska arbeta kontinuerligt och långsiktigt för att utveckla och förbättra utbildningen i inom väsentliga områden, i syfte att säkerställa likvärdighet och kvalitet. I detta arbete ingår att huvudmannen skaffar sig kunskap om nuläget vid skolenheterna. Denna nulägesbild ska bland annat innefatta resultat som knyter till det syfte som utbildningen har enligt nationella styrdokumentet. I arbetet ingår också att följa upp de centrala förutsättningar som huvudmannen ger skolenheterna, för att de ska kunna ge eleverna en god utbildning. Huvudmannen analyserar sedan orsakerna till

bristande måluppfyllelse, resultat och förutsättningar, vilka förbättrings-åtgärder som behövs, samt vidtar dessa åtgärder.

När huvudmannen formulerar nulägesbilden ska denna bygga på uppgifter som rektorerna tagit fram i sitt eget kvalitetsarbete vid skolenheterna, men också på uppgifter huvudmannen själv samlat in (exempelvis nationell statistik, tillsyns- och granskningsrapporter, anmälningar om kränkande behandling, etc.). Det ska därför finnas en koppling mellan huvudmannens kvalitetsarbete, och det kvalitetsarbete som rektorn tillsammans med lärare, övrig personal och elever genomför vid skolenheterna.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Stiftelsen Orionskolan inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Huvudmannen följer upp resultat inom utbildningen, och dokumenterar denna uppföljning. (4 kap. 3 och 6 §§ skollagen)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar huvudmannen om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 3 och 6 §§ skollagen)
- Huvudmannen planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 3 och 6-7 §§ skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

Se till att i egenskap av huvudman för Orionskolan följa upp resultaten inom utbildningen och utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen besluta om och planera för nödvändiga utvecklingsåtgärder. Uppföljningen och de beslutade åtgärderna ska dokumenteras.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen ska varje huvudman inom skolväsendet på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål). Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Arbetet ska bedrivas strukturerat med fokus på en långsiktig utveckling. Enligt Skolverkets allmänna råd om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet (SKOLFS 2012:98) ska arbetet bedrivas strukturerat med fokus på en långsiktig utveckling. Varje huvudman har sina former och rutiner för kvalitetsarbetet men utgångspunkten är alltid

densamma, att identifiera utvecklingsområden för ökad måluppfyllelse i förhållande till de nationella målen.

Av tillsynen framgår att det i Orionskolan finns en struktur för att bedriva ett kvalitetsarbete med syfte att utveckla utbildningen. I de dokument avseende kvalitetsarbetet som Skolinspektionen har tagit del av saknas dock tydlig dokumentation kring vilka utvecklingsåtgärder som huvudmannen har identifierat. I samband med intervjun med representant för huvudmannen redogörs för att mycket av uppföljningen av resultaten överlämnas till personalen men att styrelsen för huvudmannen får rapporter om detta. Den dokumentation som finns är enligt representant för huvudmannen skriftliga omdömen och betyg. Vidare redogör representant för huvudmannen att "styrelsen inte jobbat mycket med att analysera resultaten, det är pedagogernas och kollegiets ansvar".

Skolinspektionen bedömer sammantaget att huvudmannen för Orionskolan inte tar sitt ansvar för att följa upp kvaliteten i utbildningen. Huvudmannen behöver därför förbättra arbetet så att de sammanställningar som görs blir föremål för skolövergripande analys och blir till underlag för de förbättringsåtgärder som behöver genomföras. I annat fall finns enligt Skolinspektionen en risk att de åtgärder som vidtas inte kan härledas till skolans utvecklingsbehov.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Stiftelsen Orionskolans verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Stiftelsen Orionskolan att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Ytterligare brister

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Stiftelsen Orionskolan att senast den 12 oktober 2015 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beskrivning av brister

Orionskolan erbjuder inte minst två av språken franska, spanska och tyska som språkval.

Författningar

Enligt skollagen ska det finnas språkval i grundskolan (10 kap. 4 § skollagen). I skolförordningen anges att huvudmannen ska erbjuda minst två av språken franska, spanska och tyska som språkval. Huvudmannen ska sträva efter att därutöver erbjuda andra språk som språkval (9 kap. 5 § skolförordningen).

Åtgärder

Erbjuda minst två av språken franska, spanska och tyska som språkval.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen ska det finnas språkval i grundskolan. I skolförordningen anges att huvudmannen ska erbjuda minst två av språken franska, spanska och tyska som språkval. Huvudmannen ska sträva efter att därutöver erbjuda andra språk som språkval.

Av tillsynen framgår att samtliga elever i Orionskolan från och med årskurs 1 erhåller obligatorisk undervisning i spanska. Av intervjuer med elever och lärare framgår att eleverna i årskurs 6 inte erbjuds att läsa några alternativa språk, men fortsätter att obligatoriskt läsa spanska i utökad omfattning. Vid intervjun med representant för huvudmannen redogörs för att vårdnadshavare till elever i årskurs 6 ges information om möjligheten att välja franska eller tyska som språkval och att undervisningen ges om elevgruppen blir tillräckligt stor. Huvudmannen berättar dock samtidigt att det är flera år sedan undervisning i franska eller tyska genomfördes.

Utredningen visar att det finns motstridiga uppgifter när det gäller huruvida språkval erbjuds eller inte. Även om huvudmannen anger att språkval erbjuds bedömer Skolinspektionen att eleverna i Orionskolan inte erbjuds språkval i enlighet med författningarna eftersom lärare och elever ger en samstämmig bild av att ämnet inte erbjuds. Ämnet spanska är obligatoriskt från årskurs 1 vilket i praktiken innebär att varken franska, spanska eller tyska erbjuds som språkval. Utredningen visar även att språkval inte har bedrivits på flera år. Därmed erbjuds eleverna inte den undervisning som de enligt skollagen har rätt till. Huvudmannen måste säkerställa att minst två av språken franska, spanska och tyska erbjuds som språkval.

Motivering till val av verktyg

Stiftelsen Orionskolans verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Stiftelsen Orionskolan att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Övriga arbetsområden***Bedömning och betygssättning***

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling

mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna

Huvudmannen ska ge rektorn och övrig personal vid skolenheterna förutsättningar, så att utbildningen är likvärdig och av hög kvalitet. I detta arbete ingår att huvudmannen ser till att de förutsättningar för att bedriva en utbildning av hög kvalitet (i form av till exempel en stabil elevprognos och budget) som denne hade vid godkännandet som huvudman fortfarande gäller. I arbetet med att skapa nödvändiga förutsättningar ingår bland annat också att säkerställa att de rektorer som är anställda att leda verksamheten har den behörighet och kompetens skolförfattningarna kräver. I arbetet ingår också att förse skolenheterna med nödvändiga materiella och personalmässiga resurser, så att målen för utbildningen kan nås. Dessa resurser måste också organiseras på ett ändamålsenligt sätt, så att skolenheterna kan använda dem för det syfte de är avsedda för. Den enskilda huvudmannen har också ett fungerande system för att ta emot anmälningar om kränkande behandling av elever. I de fallen utreds kränkningarna och åtgärdas vid behov.

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav inom dessa arbetsområden.

På Skolinspektionens vägnar

Katarina Håkansson
Beslutsfattare

Johan Pellberg
Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Orionskolan

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för.

Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektionen grundar sina bedömningar på.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmannens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Orionskolan

Orionskolan är en fristående grundskola belägen i Gotlands kommun. Skolans profil är waldorfpedagogik och verksamheten innefattar fritidshem samt årskurserna 1 – 9. Huvudman för skolan är Stiftelsen Orionskolan med organisationsnummer 834001-7915. Skolan leds av en rektor och hade vid tillsynsbesöket 96 elever.